

Datum
2020-05-14
Vår referens
Jörgen Dehlin
Utvecklingssekreterare
jorgen.dehlin@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Magnus Olsson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD) om kulturcheck till Malmös ungdomar STK-2019-661

Sammanfattning

Magnus Olsson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD) föreslår i en motion om kulturcheck till Malmös ungdomar att korta kön till den kommunala kulturskolan genom att ge familjer möjlighet att även välja privata kulturskolor för sina barn. Motionärerna vill att kulturnämnden utreder införandet av kulturcheck för barn i Malmö.

Under ärendets beredning har kulturnämnden getts möjlighet att yttra sig. I budgetpropositionen för 2020 föreslår regeringen ett återinförande av det statliga stödet till kulturskolorna från och med januari 2020. I kulturbudgeten avsätts 100 miljoner kronor årligen under 2020 - 2022 till de kommuner som bedriver kulturskoleverksamhet. Bedömningen är att det statliga stödet om 100 miljoner kronor per år ger bättre förutsättningar för Malmö Kulturskola att fortsätta sitt utvecklingsarbete, det vill säga att prova nya inriktningar och nya arbetsmetoder, för att bredda utbudet och nå nya grupper.

Den sammantagna bedömningen är att en utredning enligt motionärernas förslag om införande av kulturcheck inte bör genomföras och att motionen därmed bör avslås.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

- 1- Kommunfullmäktige avslår motionen av Magnus Olsson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD) om kulturcheck till Malmös ungdomar.

Beslutsunderlag

- Motion av Magnus Olsson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD) om kulturcheck till Malmös ungdomar
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 200525 Motion av Magnus Olsson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD) om kulturcheck till Malmös ungdomar
- Remissvar från kulturnämnden
- Kulturnämnden beslut 190925 § 102 med Reservation (SD)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-05-25
Kommunstyrelsen 2020-06-03

Kommunfullmäktige 2020-06-18

Beslutet skickas till

Motionärerna
Kulturförvaltningen

Ärendet

Motion av Magnus Olsson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD) om kulturcheck till Malmös ungdomar.

Motionen syftar till att korta kön till den kommunala kulturskolan genom att ge familjer möjlighet att även välja privata kulturskolor för sina barn. Motionärerna menar att kommunen ska auktorisera de utförare som vill anordna kulturverksamhet i kommunen och att utföraren sedan ska få pengar utifrån antalet elever de tar emot. Motionärerna refererar till andra kommuner som infört kulturcheck eller kulturpeng i olika former och menar att då det finns fler kulturskolor får fler elever möjlighet att delta och färre elever behöver stå i kö. Motionärerna menar vidare att fler kulturskolor också leder till en mångfald av uttrycksformer och större geografisk tillgänglighet. Motionärerna poängterar att införandet av kulturcheck har en merkostnad men att fördelarna visat sig vara många. Motionärerna menar att kulturchecken och den större tillgänglighet till kultur som den skapar för ungdomar kan vara en del i kampen mot segregationen i Malmö.

Motionärerna föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. Kommunfullmäktige uppdrar åt kulturnämnden att utreda införandet av kulturcheck för barn i Malmö.

Remissinstansens yttrande

Ärendet har sänts på remiss till kulturnämnden med svarsdatum 26 september 2019.

Kulturnämndens yttrande

Kulturskolan syftar till att barn och unga ska ha möjligheter att utvecklas genom eget kulturutövande. I flertalet kommuner bedrivs verksamheten i huvudsak i kommunal regi. Ett litet antal kommuner tillämpar system med kulturcheckar eller motsvarande, som innebär att musik- eller kulturskoleverksamhet bedrivs av olika utförare som får en prestationsbaserad ersättning per elev. Vid sidan av den kommunala verksamheten upphandlas då externa utförare enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling eller godkänns genom någon form av auktorisation.

I Malmö stad ingår kulturskolan i kulturnämndens uppdrag. Malmö Kulturskola bedriver ett strategiskt utvecklingsarbete med mål att ge plats för fler barn och unga, att uppnå ett mera jämlikt deltagande och utjämna skillnader beroende på social bakgrund. Avgifterna håller en låg nivå och viss verksamhet är kostnadsfri. År 2018 hade Malmö kulturskola 4 217 platser i den schemabundna undervisningen. Kulturskolan är populär och det finns en kö om ca 1 200 barn och ungdomar. Kötiden är ca 1 år och för de populäraste instrumenten något längre. Flest står i kö till instrumenten inom rockorkestern, fiol och piano.

Elevantalet har fördubblats sedan 2010. För att effektivisera och nå fler har Kulturskolan till största del övergått från individuell undervisning till gruppundervisning, bland annat med hjälp

av digital teknik. Inom musiken är mindre och större ensembler en viktig del, utöver den rena instrumentundervisningen. *El Sistema* är en omfattande, riktad satsning som med framgång spridits till fler skolor i Malmö. Kursutbudet anpassas och breddas successivt för att nå nya målgrupper, exempelvis genom DJ-kurser och dans för barn med funktionsnedsättning. PrövaPå och Tvåornas kör är uppsökande verksamheter för att tidigt nå kontakt med så många barn som möjligt via Malmös skolor. Samarbetsprojekt mellan de olika konstformerna och med kulturinstitutioner som Malmö Opera, Malmö Live och Malmö Konsthall ger mervärden både för kulturskolans deltagare och för deras familjer.

Om platsantalet i kulturskolan ska ökas krävs mer resurser, oavsett hur verksamheten organiseras. En konkurrensutsättning med betalning per plats medför risker för en ökad social snedrekrytering och sämre möjligheter att bedriva riktade, behovsprövade satsningar, samarbeten mellan konstformerna och ensembleverksamhet. Ett checksystem kan skapa hinder för en kostnadseffektiv planering av bemanning och lokaler och risk för ökad otrygghet för personalen.

Ett huvudsyfte med förslaget är att öka tillgängligheten och minska köerna i kulturskoleverksamheten. Kulturnämnden välkomnar en successiv utveckling med fler platser, men menar att det som krävs för att uppnå det framför allt är en resursförstärkning.

Kulturnämnden anser att det inte finns skäl att utreda införande av kulturcheck med ersättning till privata utförare av kulturskoleverksamhet, och att motionen därmed är besvarad.

SD skriftlig reservation

V muntlig reservation

Stadskontorets utredning och bedömning

Kulturskolan är frivillig för kommunerna och verksamheten är inte obligatorisk. Syftet är att ge alla barn och ungdomar, oberoende av ekonomisk, kulturell eller social bakgrund, en möjlighet att utveckla ett instrument- eller sångkunnande.¹ Den statliga utredningen *En inkluderande kulturskola på egen grund* betonar att offentligt finansierad kulturskoleverksamhet är viktig och att den i framtiden bör prioriteras.²

Mellan 2016 och 2018 fördelade statens kulturråd årligen ett bidrag om 100 miljoner kronor till kommunala kulturskolor. Bidraget togs bort i den budget som beslutades av riksdagen i december 2018 och återinfördes från och med den 1 juli 2019 men då med 50 miljoner kronor. I budgetpropositionen för 2020 föreslår regeringen ett återinförande av det statliga stödet till kulturskolorna från och med januari 2020. I kulturbudgeten avsätts 100 miljoner kronor årligen under 2020 - 2022 till de kommuner som bedriver kulturskoleverksamhet. Motiveringen är att främja kulturskolans möjligheter att erbjuda barn och unga undervisning av hög kvalitet i kulturella och konstnärliga uttryckssätt, liksom möjligheterna till såväl fördjupning som bredd i undervisningen med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar.³

Längden på köerna till kulturskolan varierar mellan kommunerna i landet. I vissa kommuner

¹ Hämtat 191002 från <http://www.kulturskoleradet.se/sv/om-smok/historik>

² SOU 2016:69 En inkluderande kulturskola på egen grund.

³ Budgetproposition 2020. Prop. 2019/20:1

saknas kösystem och anmälan till kurser görs vid bestämda tider under året i mån av plats. Enligt den statliga utredningen *En inkluderande kulturskola på egen grund* står tiotusentals barn runt om i landet i kö till kulturskolan vilket visar att inte alla kulturskolor klarar av att möta det intresse som finns. Längst är köerna till undervisning i gitarr, piano och slagverk men det är också köer till sång och kör.⁴ Malmö Kulturskola har, som kulturnämnden beskriver, kö på cirka 1 år och för de populäraste instrumenten något längre.

En av kulturnämndens målsättningar för sina verksamheter är en mångfald av uttrycksformer och att nå ut till alla barn och ungdomar. Som en ledstjärna i arbetet finns sedan juni 2014 Malmö Kulturstrategi. Kulturförvaltningen är sedan 2019 även igång med att utveckla en Kulturell Allemansrätt, något som stärker arbetet med barnets rättigheter. Denna innebär att alla Malmös barn och unga, såväl under skoltid som på sin fritid, ska ha goda och likvärdiga möjligheter att påverka, ta del av och själva skapa kulturupplevelser.

En utmaning för Malmö stad och flera andra kommuner är att barnen riskerar att tappa intresset för ett ämne medan de står i kö. Eftersom rekordmånga unga Malmöbor är intresserade av att ta del av kulturskolans utbud satsar kulturnämnden under 2019 på flera olika områden för att möta dessa behov. Insatser som genererar en ökning av elevantalet med över 450 barn.⁵

Ovan nämnda satsningar görs inom ramen för befintlig budget. Stadskontoret bedömer att förslaget om återinförandet av det statliga stödet för 2020 - 2022 kommer att ge ännu bättre förutsättningar för Malmö Kulturskola att fortsätta bedriva utvecklingsarbetet med syfte att nå ut till fler barn och ungdomar.

Det är få kommuner som använder sig av kulturchecksystem. För närvarande är det endast Lund, Nacka, Staffanstorp, Täby och Österåker.⁶ Stadskontoret bedömer att kulturchecksystemet är förenat med ökade kostnader utan att antalet elevplatser ökat i jämförbar takt.

I Nacka har den totala nettokostnaden för checkarna ökat från 15 miljoner kronor 2006 till 31,4 miljoner kronor 2015. Antalet enskilda elever i Nackas musikskolor har ökat från cirka 3 000 till cirka 5 000 och antalet elevplatser till 7483 (2015). I Täby har den totala nettokostnaden för checkarna ökat från 6 miljoner kronor 2009 till 10,5 miljoner kronor 2015 och antalet elevplatser i musikskolorna har ökat från 1 528 (2009) till nästan 1 800 (2015). I Staffanstorp har den totala nettokostnaden ökat från 3,9 miljoner kronor 2013 till 7,8 miljoner kronor 2015. Antalet elevplatser i musikskolorna har ökat från 570 (2013) till närmare 880 (2015). Det ska tilläggas att de tre kommunerna inte har något ekonomiskt tak för kulturcheckarna.⁷

Stadskontorets förslag

Mot bakgrund av ovanstående är den sammantagna bedömningen att en utredning enligt motionärernas förslag om införande av kulturcheck inte bör genomföras och att motionen

⁴ Prop. 2017/18:164 En kommunal kulturskola för framtiden - en strategi för de statliga insatserna

⁵ Nämndsbudget 2019, Kulturnämnden.

⁶ I Staffanstorp infördes kulturchecken 2013. I Lund har processen inför att införa kulturcheck pågått sedan 2014. I april 2019 beslutade Lunds kommunfullmäktige att fastställa avgiften för musikundervisningen som ingår i det beslutade musikchecksystemet samt att avgiften ska vara 1 100 per termin och att avgiften ska gälla från 1 augusti 2019. Musikchecksystemet gäller för barn födda år 2011 och 2012.

⁷ ibid

därmed bör avslås.

Ansvariga

Heléne Norberg Direktör

Eva Marie Tancred Utvecklingssekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör